

TJUGOFÖRSTA SÖNDAGEN ”UNDER ÅRET”

ÅRGÅNG C

Första läsningen: **Jes 66:18-21** (*De skall föra alla era bröder från folken*)

Ungefär som Uppenbarelseboken i Nya testamentet mynnar ut i visioner om en ny himmel och en ny jord (Upp 21:1) så även Jesajas bok (Jes 66:22). Gudsfolket var havande som jungfru Maria: Det bar på det nya förbundets värld, då alla folk och alla språk skulle samlas och se Guds härlighet (v. 18). Det förverkligades i pingstundret och kyrkans födelse (Apg kap. 2). Jordens geografiska ytterpunkter skulle nås av det glada budskapet (jfr Apg 1:8; de exotiska namnen i v. 19 låter som folklistan i 1 Mos kap. 10). De tacksamma främmande folken ska låta bära det utvalda folket till den heliga staden (v. 20; jfr Jes 49:22). Präst- och levitämbetet ska ”de” också få del i (v. 21). Vem är ”de”? Menar Jesaja att de hemvändande exiljudarna ska få tjäna i templet på lika villkor med de präster som redan bor där? Eller att präst- och levitämbetena en gång ska utsträckas till främmande folk (= det som nu är den kristna kyrkans präster och diakoner – som konsekvens av Jes 56:3)? Troligen båda delarna.

Andra läsningen: **Hebr 12:5-7, 11-13** (*Den Herren älskar, den tuktar han*)

Ingen gillar att tuktas. Men världen skulle snabbt bli ett socialt helvete om tuktan inte fanns. Våra jordiska fäder straffade oss, och det var inte alltid för att de älskade oss utan ofta nog efter eget godtycke. Men när Gud låter svårigheter drabba oss, så vet vi att det är till vårt bästa: Hans kärlek består i allt och trots allt. Var alltså vid gott mod! Du är älskad. Uppmuntra och stöd varandra (v. 12-13; jfr Jes 35:3). Detta är imitatio Christi, att efterfölja, ja, efterlikna Kristus (Hebr 5:8; Mark 10:44-45).

Evangelium: **Luk 13:22-30** (*Människor skall komma från öster och väster och från norr och söder och ligga till bords i Guds rike*)

Den ängsliga frågan om antalet människor som ska frälsas ställs av en anonym röst (v. 23). Det hade kunnat vara du eller jag. Av alla frågor Jesus måste ha fått under den långa predikoturnén i v. 22 har Lukas bara bevarat denna enda fråga åt oss. Den är alltså särskilt viktig. Jesus uppmanar oss att kämpa för Gudsriket. Det innebär en aktiv strävan att leva ett rättfärdigt liv. Att bara lyssna till Jesu glada budskap, gripas av entusiasm, fira honom (äta och dricka med honom som en trevlig vän) är INTE samma sak som aktivt ansvarstagande. Detta är allvarliga ord till kristna som tar emot sakramenten och gillar underhållande predikanter men glömmer allt när de är hemma igen. Deras kyrkliga medlemskap är för dem en sorts försäkring om himlen även om de är på väg mot avgrunden. De är orättens hantlangare (v. 27, jfr Matt 7:23) men inser det inte (jfr den rike mannen i Luk 16:19 f). Till Guds nya värld samlas människor de aldrig har känt. ”Varför varnade ingen oss för detta?” kommer de att fråga. Men det är just detta Jesus gör!

MÅNDAGEN I 21 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **2 Thess 1:1-5, 11-12** (*Vår herre Jesu namn förhärligas genom er och ni genom honom*)

I tre dagar ska vi nu läsa ur Andra Thessalonikerbrevet. Brevet är väl från Korinth, skrivet år 49 eller 50. Där är även de två trogna medarbetarna Silvanus (Silas) och Timotheos som Paulus lämnade hastigt bakom sig då han måste fly undan förföljelserna i Thessaloniki (Apg 17:14). De första kristna i Thessaloniki förföljdes hårt. Paulus tackar här Gud för att de står fasta i Kristus. Förföljarna ska stå till svars inför Gud (v. 6-10, versen hoppas över i denna läsning). Ordet ”Gud” i v. 12 syftar nog på Jesus (liksom i Joh 1:1, 18; Rom 9:5; Tit 2:13; Hebr 1:8; 2 Pet 1:1; 1 Joh 5:20), men det kan här också vara Fadern som menas.

Evangelium: **Matt 23:13-22** (*Ve er, ni blinda ledare*)

Ett ve-rop i Bibeln är inte ett fördömande utan ett smärtfyllt skri. Någon är på väg mot avgrunden och man vill varna för faran (jfr Matt 11:21; Luk 6:24 f). Liksom profeterna ställer Jesus folkets usla andliga ledare mot väggen. De stänger till himmelriket, d.v.s. gör Guds ord obegripligt, harmlöst, overksam – en varning till alla predikanter! Jesu sju stränga ve-ord i detta kapitel är inspirerade av Jes 5:8, 11, 18 ff (jfr Jes 45:9; Jer 23:1; Sak 11:17). De står i kontrast till saligprisningarna i Matt 5:1-11. Jesus vill rädda. Hans ord närms av omsorg (jfr den beskyddande hönan i Matt 23:37). De dåtida judiska villkoren för bindande eder (v. 16-20) är intressanta – det är enbart tack vare Matteus vi känner till dem. Jesus bekräftar i v. 17 och 19 tron på en särskild heliggörande plats. I varje katolsk kyrka är altaret ett heligt centrum.

Herre, jag älskar din boning, den plats där din härlighet bor. (Ps 26:8)

TISDAGEN I 21 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **2 Thess 2:1-3a, 14-17** (*Håll er till de läror som vi har fört vidare till er*)

Denna läsning är sammansatt av två avsnitt där en lång förklaring om en kommande Antikrist har hoppats över (v. 3b–13). Så fokuserar läsningen här på temat att de nyomvända inte ska låta sig skrämmas av rykten om Jesu snara återkomst utan nöja sig med den lära som Paulus har traderat (fört vidare), muntligen eller i brev (v. 15). Vi påminns också om att det förutom de skrifter som upptogs i Nya testamentet och fick status av Guds ord fanns en lika viktig muntlig tradition, d.v.s. allt det som inte skrevs ner (jfr Joh 21:25) men ändå bidrog till att forma kyrkan och dess tro (vi katoliker säger att trons källor är den heliga Skrift och traditionen, se Katolska kyrkans katekes, nr 74-83). Traditionen motsäger aldrig Bibeln. Vid närmare eftertanke är Skriften en del av

traditionen, som ju existerade innan Skriften skrevs ner. Denna insikt hjälper oss att förstå Skriften rätt. Båda utgör en organisk enhet, uttryck för en tolkningsprocess. Den protestantiska trosnormen ”Skriften allena” (sola Scriptura) är obiblisk. Paulus hade avvisat den.

Evangelium: **Matt 23:23-26** (*Det gäller att göra det ena utan att försumma det andra*)

Jesu fjärde och femte ve-rop här säger samma sak som de tre första, lika hårda som ropen alldeles innan (Matt 23:13-16). I Guds bud ska man skilja mellan väsentligt och mindre väsentligt, liksom mellan det yttre och det inre som avser hjärtats rätta inriktning mot Gud och medmänniskan. Detsamma sade även profeterna (jfr t.ex. Jer 5:1f; Hos 4:1-2; Amos 5:21; Sak 7:9-12; se även Mark 7:4; Luk 11:39-40). De andliga ledarna och deras teologer kan den heliga Skrift mycket väl. De är extremt noggranna i sina utläggningar av buden. Inget fel i det, men det måste kompletteras med lagens hjärtpunkt: att hjälpa nödlidande, troget och helhjärtat.

Ge mig förstånd att lära dina bud. (Ps 119:73)

ONSDAGEN 24 augusti

DEN HELIGE APOSTELN BARTOLOMAIOS, fest

En man utan svek kallade Jesus honom (se Joh 1:47, där hans namn är Natanael – det var ganska vanligt med dubbelnamn i Bibelns värld, som t.ex. Saul/Paulus). Den helige BARTOLOMAIOS förkunnade Jesu budskap ända till Armenien, enligt traditionen. Där befriade han kungens dotter från en demon. Att kungen då lät döpa sig blev för mycket för den hedniska oppositionen. Man flådde huden av Bartolomaios och korsfäste honom sedan, en ofattbart smärtsam död. Så följde han Jesus till det yttersta, verkligen utan svek. Hans relikier lär i dag finnas på Tiberön i Rom.

Festdagens läsningar känns nästan som personligt riktade till denne utomordentligt hårt drabbade apostel: i Guds stad, det himmelska Jerusalem (Upp 21:9b-14), ska vi vara skyddade och trygga, där finns inget att frukta längre. Gud kommer inte att glömma sin apostels lidande för Jesu sak. Apostelns namn ska för evigt stå på en av stadens tolv grundstenar. En liknande tröst riktar Gud till var och en som på något sätt får lida för sin trohet mot Jesus. I evangelieläsningen (Joh 1:45-51) lovar Jesus sina apostlar att de ska få se himlen öppen (v. 51), också detta en hänvisning till det kommande, himmelska Jerusalem för alla som här på jorden tvingas böja sig under förödmjukelser och förnedring för sin tro på Lammet (Upp 21:14).

Herre, jag älskar din boning, den plats där din härlighet bor. (Ps 26:8)

Kyrkans bön på denna dag:

Herre, ge oss något av den tro som tvingade den helige Bartolomaios att leva helt för din Son, och gör på apostolisk förbön din kyrka till frälsningens sakrament för alla folk.

Särskilda läsningar på denna dag: Upp 21:9b-14; Joh 1:45-51

TORSDAGEN I 21 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **1 Kor 1:1-9** (*Genom Jesus Kristus har ni blivit rika på allt*)

Nu ska vi under tre och en halv vecka läsa ur Första Korintierbrevet i vardagsmässorna. I storstaden Korinth verkade Paulus länge, under ett och ett halvt år, ca 51-52 e.Kr. (Apg kap. 18). Breven skrevs ca fem år senare, från Efesos, den andra långvariga stationen på apostelns resor. Sosthenes (v. 1) är möjligen den omvände synagogföreståndaren från Apg 18:17. De två Korintierbreven tar upp många konfliktämnen och är en enastående kunskapskälla till vardagsproblem i de paulinska kyrkorna. Dagens läsning ser ut som en vanlig, vänlig brevinledning, men se upp! Här ges ovanligt nog inget beröm till mottagarna, enbart till Gud. Paulus skriver för att tillrättavisa. Korinthierna var entusiastiska men splittrade, uppblåsta och förvirrade i frågor om tro och moral. Den andliga "rikedom" som Paulus verkar prisa i v. 5 kommer han att ironisera över i 1 Kor 4:8! Han önskar läsarna mer "fasthet" så att de inte kan "anklagas", heter det i v. 8. Grundtonen är alltså allvarlig. Här tänker Paulus förmana, med hela sin apostoliska myndighet. Det ska vi få se.

Evangelium: **Matt 24:42-51** (*Håll er vakna!*)

Se på oss! Vi säkrar våra hem effektivt mot tjuvar men tänker inte på att Kristus kan komma när som helst och kräva räkenskap! Döden kan komma plötsligt. Så som en människa är på sin sista dag så kommer hon att stå på världens yttersta dag, lär oss Augustinus. Vi är Kristi tjänare och bör vara lika pålitliga som patriarken Josef (v. 47; jfr 1 Mos 39:4). Var alltid redo att möta Gud. Vaka! Var trofast i allt!

Se, jag kommer snart och har med mig lön att ge åt var och en. (Upp 22:12)

FREDAGEN I 21 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **1 Kor 1:17-25** (*Vi förkunnar en Kristus som blivit korsfäst*)

Paulus döpte människor (1 Kor 1:14 f) men hans primära kallelse var att förkunna den för judar stötande och för greker absurda nyheten att den korsfäste Jesus är Messias, Guds Son, världens frälsare. I den gnostiskt präglade intellektuella miljön lät detta idiotiskt. Paulus slår tillbaka: hur visa är filosoferna med alla sina lärodispyter? Vilken frälsning

från synd och död kan de ge? Kristus ger sitt liv för er! Gud gör sig liten, ”dum” och svag för er skull. DET är vishet! Må all arrogans tåga!

Evangelium: **Matt 25:1-13** (*Brudgummen är här, kom ut och möt honom!*)

Kristus ska komma åter! Hur viktigt är detta för dig? Denna bok skriver jag för att uppmana dig att satsa allt på Kristus. Så hjälper vi varandra på vägen mot himlen. Men en sak kan vi inte göra för andra: välja att bry oss om Gud och hans löften och leva därefter. Valet är djupt personligt. Det är den oljan som de oförståndiga brudtärnorna i Matteus liknelse inte fick med sig men som behövs för att stå ut tills Kristus återkommer. De förberedde sig inte på domen utan levde bara för nuet. Deras likgiltighet avslöjas nu. De missar bröllopfesten, paradiset.

Förslag till fredagsoffer: Granska mitt hjärta, mina motiv. Prioriterar jag Guds vilja?

LÖRDAGEN I 21 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Kor 1:26-31** (*Det som är dåraktigt för världen utvalde Gud*)

Du har blivit kristen. Tror du att människor nu ska börja beundra dig för din klokhet och styrka, se upp till dig, lyfta fram dig? Nej, säger Paulus. Vi är inte ett respekterat filosofiskt parti bland andra. Vi kristna passar inte in och får inget beröm. Vår tro är inte ännu en fin teori utan en lycklig kapitulation inför Gud som älskar oss och gav sin Son i döden för oss. Den kärleken är vår stolthet och vishet. En dag ska alla inse det.

Evangelium: **Matt 25:14-30** (*Gå in till glädjen hos din herre*)

I dagens liknelse kan vi utmärkt se den misslyckade tredje tjänaren som huvudpersonen. Det är svårt att bortse från honom. Matteus ger oss med honom en djupanalys av människans motvilja mot Gud och dess orsaker. Varför gräver den tragiske tjänaren ner sin enda talent (en i och för sig stor summa pengar han skulle kunna göra mycket med)? Är han avundsjuk på kollegerna som kan mer (ordet ”talang” kommer ju från ”talenten” i denna liknelse)? Ska vi leva livet i bitter beundran av allt det som andra glänsar med som vi inte kan eller har – och så missa att göra det vi själva är gjorda för? Vi söker vårt eget men inte det Herren behöver av oss. Vi ursäktar oss med försiktighet eller att vi behöver lugn och ro. Det ser ödmjukt ut men är feigt. Tjänaren gräver ner sina möjligheter precis som man gör sig av med avföring (5 Mos 23:13). Inför Gud försvarar han sig: ”Du är girig! Du gör mig rädd! Du kräver det orimliga! (v. 24). Men JAG är rättvis! Du får tillbaka vad som är ditt (v. 25)!” Men tjänaren hade kunnat sätta pengarna i banken (= varit passiv medlem av kyrkan). Det hade räckt. Men inte ens denna vinst unnade han Herren. Ett tragiskt val! I grunden dömde han Gud. Så hård är klippan i ett hjärta som inte har låtit sig beröras av Guds kärlek! Så djupt kan fallet bli till slut, så stort raset (jfr Matt 7:27).

Nu tar vi i vardagsmässorna avsked av Matteus evangelium med alla dess noggranna förklaringar och skarpa bilder. Den milde läkaren Lukas kommer nu att ta över.

Lär mig att göra din vilja, ty du är min Gud. Må din goda ande leda mig. (Ps 143:10)